

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 02.08.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi: abiprokurör Silja Seeder
Ametiasutuse nimi: Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 24231750151
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 121 lg 2 p 2,3
Kahtlustatava nimi (isikukood): Xxxx Xxxxx (ik xxxxxxxxxxxxxxxx)

Kriminaalmenetlus alustati 13.01.2024 KarS § 121 lg 2 p 2,3 tunnustel selle kohta, et Xxxxx Xxxxxx 13.01.2024 ajavahemikul 10.30 kuni 11.00, viibides oma elukohas aadressil Xxxxx Xxxxxx xxxxxxxx, lõi parema käe rusikaga oma elukaaslase Xxxxx Xxxxxx paremat näopoolt, peale mida lõi uuesti Xxxxx jalaga vastu istmikku. Löögi tagajärjel tundis Xxxxx füüsilist valu näo piirkonnas. 2021- oktoober 2023 korduvalt kasutas füüsilist vägivada enda alaealise tütre suhtes, lüües lahtise käega tuhara piirkonda ja lahtise käega kukla piirkonda, tekitades füüsilist valu.

Isiku läbivaatusel tuvastati kannatanu paremal silmal ja vasakul kulmul punetus ja paistetus, vasaku silma all paistetud, nina ülemisel osal kuivanud veretaoline vedelik, ninal punetus ja paistetus.

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla EMO patsiendikaardilt kohaselt tuvastati kannatanul 13.01.2024 kell 12.12 silmade ümber kergekujuline turse ja nahaalused verevalumid, vasakul väikesed kriimustused ja mõlema silmalau tursed.

Kannatanu ütlustest nähtub, et 13.01.2024 oli esimene kord, kui Xxxxx Xxxxxx kannatanut lõi. Xxxxx Xxxxxx on aga varasemalt oma alaealist last Xxxx füüsiliselt karistanud – lõi lahtise käega vastu lapse tagumikku ja kukalt. Kannatanu sõnul ei olnud Xxxxx Xxxxxx i löögid kunagi tugevad ja kindlasti ei olnud tema eesmärgiks tekitada tütrele valu.

Alaealise kannatanu Xxxxx Xxxxxx ütluste kohaselt 13.01.2024 tegi isa midagi käega, mille tagajärjel läksid ema silmaümbrused siniseks. Ütlustest nähtub, et ema on lapsele andnud kergeid lakse, mis ei tekita valu, kuid isa annab lakse lahtise käega vastu pead või tagumikku, mis põhjustavad iga kord valu ja ajavad nutma. Ema oli teda üks kord kaitsnud, mille järel isa vabandas. Varem, vanas korteris elades kasutas isa ema suhtes vägivalda ja kohale tuli politsei.

13.01.2024 kell 11.05 häirekeskusele tehtud kõne vaatlusprotokollist nähtub, et Xxxx Xxxxxx palub abi aadressile Xxxx Xxxxx, kuna tema elukaaslane Xxxxx Xxxxxx lõi teda näkku. Löögi tõttu valutab tal pea, nägu on paistes ja ninast jookseb verd.

Varasema intsidendi kohta tehtud politseipatrulli vormikaamerate nr P17670, P12857, U07760 salvestiste vaatlusprotokollist nähtub, et aadressil Xxxx Xxxxxx väljakutsel tuvastati kannatanu Xxxxx Xxxxxx l tervisekahjustus – üks silm paistes ning ei avane. Xxxxx Xxxxxx andis selgitusi, et lõi Xxxx Xxxxx ühe korra lahtise käega näkku.

Kahtlustatav peeti 13.01.2024 kell 11.23 kinni, tema suhtes kasutati erivahendina käeraudu perioodil 11.23-12.21 ning kahtlustatav vabastati 14.01.2024 kell 11.45.

Kahtlustatava Xxxxx Xxxxxxi ütluste kohaselt tunnistab ta oma süüd. Selgitusest nähtuvalt lõi ta Xxxx ühe korra lahtise käega näkku kuna arvas, et Xxxx lõi nende ühist xxx-aastast last Xxxx. Xxxxx Xxxxx kahetseb, et nii käitus.

Kahtlustatava hilisemate ütluste protokollist tuleneb, et Xxxxx Xxxxx tunnistab enda lapse Xxxxx löömist lahtise käega vastu kukalt või tagumikku. Selgituste kohaselt olid löögid õrnad kuid ta mõistab, et tugeva mehe õrn löök võib väikesele lapsele valu valmistada. Meelega ta lapsele haiget teha ei soovinud. Kui tema tegu põhjustas Xxxxx valu või tervisekahjustusi, siis ta kahetseb tehtut.

Karistusregistri väljavõtte kohaselt kahtlustataval kehtivad kriminaalkaristused puuduvad.

Sellise tegevusega pani Xxxxx Xxxxx toime KarS § 121 lg 2 p 2,3 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o teise inimese kehalise väärkohtlemise tervisekahjustuse ja valu tekitamisega, mis on toime pandud lähisuhtes ja korduvalt.

Prokurör, olles tutvunud kriminaaltoimiku materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel lõpetada.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur.

KarS 121 lg 2 p 2 ja 3 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Niisiis on käesoleval juhul kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära.

Kuriteoga hüvitatavat kahju ei tekitatud ja kannatanu tsiviilhagi ei esitanud. Kriminaalmenetluses menetluskulusid ei tekkinud. Lisaks kahju hüvitamise ja menetluskulude hüvitamise kohustusele võidakse KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse lõpetamisel kahtlustatavale panna lisakohustus KrMS § 202 lg 2 järgi.

Kahtlustatava süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka seda, et seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära. Samuti tuleb arvestada, et kuriteoga kriminaalmenetluses hüvitatavat kahju ei tekitatud.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt ebamõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi. Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise Xxxxx Xxxxxx i poolt. Õiguskatiseorganitele ei ole laekunud informatsiooni, et isik oleks jätkanud oma elukaaslase Xxxxx Xxxxxx või tütre Xxxxx Xxxxxx väärkohtlemist. Kuigi isik on korduvalt toime pannud kehalise väärkohtlemise kannatanute suhtes, siis kahtlustatava hukkamõistetava käitumise kolle paikneb puudulikes käitumis- ja kasvatusoskustes, siis puudub alus arvata, et kriminaalkorras karistamine oleks sobiv meede isikut õiguskuulekale teele suunamiseks.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna menetlusosalised kuulati üle ning kahtlustatavale seati eripreventatiivse mõjuga kohustus. Riik on niisiis reageerinud isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt ja suunanud kahtlustatava õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei sea käesolevas kriminaalasjas menetluse lõpetamine ohtu ühiskonna usku õiguse kehtivusse, vaid annab tunnistust õiglasest ja individuaalsest lähenemisest.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest meetmetest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et kriminaalkorras karistamise vajadus puudub.

Xxxxx Xxxxxx ile on selgitatud, et kui kahtlustatav ei täida talle pandud kohustust, uuendab prokurör kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 7 alusel.

Juhindudes KrMS § 202 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231750151 menetlus.

- Määratud kohustuse liik: **võtta ühendust viie tööpäeva jooksul Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise tugiliini nõustajaga numbril 5331 43 08 või e-posti aadressil tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee nõustamisaja broneerimiseks ning nõustamisel osalemiseks nõustaja poolt määratud ulatuses ning võtta vastu teenused/programmid, kui nõustaja peab neid vajalikuks.**

Tähtaeg: 02.02.2025

2. Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määрусega uuendada.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkend puudub. Xxxxx Xxxxxx oli kahtlustatavana KrMS § 217 järgi kinni peetud 13.01.2024 ja vabastatud 14.01.2024.a.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
- 1 DVD+R plaat alaealise kannatanu videoülekuulamisega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
 - 1 CD-R plaat vormikaamerate videosalvestistega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
 - 1 CD-R plaat häirekeskuse kõnesalvestisega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule ja kannatanu seaduslikule esindajale Xxxxx Xxxxxx, ja süüdistatavale ning Sotsiaalkindlustusametile.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Käesolevate kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, m.h on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda haigekassa poolt hüvitatud kannatanute ravikulud.

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi.

Xxxxx Xxxxxx

Silja Seeder
Abiprokurör